

KURS PODHARCMISTRZOWSKI

Celem kursu jest przygotowanie uczestnika kursu do bycia instruktorem ZHP w stopniu podharcmistra. Idea stopnia podharcmistryni/podharcmistra stanowi fundament do budowania dobrego kursu. Treści kursu wynikają z idei stopnia. Jej nadrzędny charakter powinien być inspiracją do prowadzonych na kursie zajęć.

Idea stopnia

Określa kierunki swojego rozwoju i je realizuje. Pracuje nad własnymi słabościami, przelamując je. Przykładem osobistym świadomie i pozytywnie oddziałuje na otoczenie. Rozumie ludzi i otaczającą go rzeczywistość - reaguje na ich potrzeby. Systematycznie stosuje służbę jako narzędzie harcerskiej pracy wychowawczej. Potrafi zauważyć sytuacje problemowe i je rozwiązywać. Umie spojrzeć na nie szerzej niż tylko z perspektywy własnego środowiska. Buduje swój autorytet. Doskonali swą wiedzę i umiejętności wychowawcze. Dzieli się nimi z kadrą. Świadomie i konsekwentnie stosuje metodę harcerską. Pracuje w zespole instruktorskim. Ma własny pogląd na sprawy nurtujące jego środowisko harcerskie. Wzmacnia tożsamość harcerstwa.

Wytyczne ogólne

- Kurs ma charakter formacyjny, nastawiony jest przede wszystkim na kształtowanie postaw przyszłych podharcmistryni i podharcistrzów.
- Kurs powinien być miejscem stawiania pytań i poszukiwania odpowiedzi, dać szansę na zrozumienie tego, kim jest podharcistrz.
- Przez stawianie wyzwań i odnoszenie się do konkretnych sytuacji w Związku Harcerstwa Polskiego kurs powinien wzmacniać kształtowanie postaw lidera, który potrafi spojrzeć na organizację szerzej niż tylko przez pryzmat swojego środowiska działania.
- Kurs ma stymulować uczestnika kursu do bycia świadomym instruktorem, który potrafi pracować z zespołami instruktorskimi Harcerskim Systemem Wychowawczym i za swoje działania bierze odpowiedzialność.
- Kurs jest wstępną formą, niezbędną do podjęcia bardziej specjalistycznego przygotowania do objęcia funkcji na poziomie hufca np. komendanta hufca, szeregowego, programowca, kształceniowca.
- Standard kursu określa minimum treści, które powinien znać jego absolwent, zawiera także proponowany czas potrzebny do ich realizacji. Tworząc program kursu, należy wziąć pod uwagę specyfikę środowiska, w jakim kurs się odbywa. Dostosowanie programu może odbywać się zarówno poprzez poszerzenie go o dodatkowe treści - adekwatnie do potrzeb i możliwości środowiska, jak i ograniczenie treści, co do których wiadomo, że są uczestnikom znane.

Wytyczne szczegółowe

- Kurs powinien być realizowany systemem małych grup, najlepiej ze stałymi opiekunami zastępów z grona kadry.
- Obowiązkowym elementem kursu są indywidualne rozmowy instruktorskie, mające na celu m.in. pomoc w ukierunkowaniu dalszej ścieżki instruktorskiej. Najlepiej, aby były one przeprowadzane przez opiekunów zastępów kursowych. Zawsze w kameralnej i przyjaznej atmosferze.
- Kurs może być przeprowadzony w formie minimum trzech biwaków lub formie ciągłej - minimum sześciotygodniowej.
- W ramach kursu zespół może zdecydować o wydaniu zaświadczeń o ukończeniu warsztatów opiekunów prób instruktorskich. W takim wypadku należy wzbogacić kurs o zadanie dodatkowe realizowane indywidualnie przez uczestnika kursu (jako działanie dobrowolne) lub o dodatkowe zajęcia (zwiększające czas trwania kursu) - wypełniające wszystkie aspekty bycia opiekunem próby wymagane przez System stopni instruktorskich i wynikające z uwarunkowań środowiska. Zadanie indywidualne nie powinno odbywać się podczas formy wyjazdowej/biwaku kursowego, lecz być uzupełnieniem między formą wyjazdową a podsumowaniem kursu bądź między biwakami.

	Nowości w standardzie kursu w porównaniu ze starymi standardami
--	---

Wymagane treści oraz zamierzenia

Treści		Zamierzenia
Blok	Treści szczegółowe	Po kursie uczestnik będzie:
Wiedza o ZHP	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podstawowe dokumenty ZHP: Statut ZHP, Strategia rozwoju ZHP, Podstawy wychowawcze ZHP ▪ System pracy z kadłą ZHP ▪ System metodyczny ZHP ▪ Prawo o stowarzyszeniach ▪ Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ▪ Historia i tożsamość harcerstwa 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił korzystać ze Statutu ZHP, aktualnej strategii ZHP oraz Podstaw Wychowawczych ZHP, - znał dokument „Strategia rozwoju ZHP”, plan operacyjny swojej chorągwi i swojego hufca oraz potrafił wcielić je w życie na swoim polu służby instruktorskiej, - znał i rozumiał strukturę ZHP, - znał i rozumiał rolę ZHP jako stowarzyszenia i organizacji pożytku publicznego, - wiedział, jaka jest rola instruktora w organizacji, znał jego prawa i obowiązki - znał i potrafił stosować w praktyce dokument „System pracy z kadłą ZHP”, - znał i potrafił stosować w praktyce dokument „System metodyczny ZHP”, - wiedział, jakie informacje może znaleźć w ustawie Prawo o stowarzyszeniach oraz w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, - znał inne organizacje harcerskie i skautowe działające w Polsce, rozumiał kontekst historyczny ich powstania, - potrafił wskazać elementy wspólne organizacji harcerskich i skautowych, wiedział, czym wyróżnia się ZHP,
Harcerski system wychowawczy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Harcerski system wychowawczy - metoda harcerska ▪ Metodyki grup wiekowych 	<ul style="list-style-type: none"> - znał elementy i cechy metody harcerskiej, - potrafił wykorzystać HSW w praktyce, - znał i rozumiał metodyki grup wiekowych i potrafił je odnieść do HSW, - potrafił zastosować HSW w pracy z zespołem instruktorskim, - potrafił zainspirować do budowania programu odpowiadającego aktualnym problemom społecznym, w szczególności dotyczącego dzieci i młodzieży w jego środowisku lokalnym,
Odpowiedzialny instruktor ZHP	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planowanie własnego rozwoju - harmonia w życiu ▪ Rola osobistego przykładu instruktora 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił określić swoje mocne i słabe strony, - potrafił wskazać i opisać swój autorytet, - umiał zaplanować swój rozwój harcerski, osobisty i zawodowy, - umiał nazwać swoje kompetencje harcerskie zgodnie z nazewnictwem zrozumiałym poza organizacją, - rozumiał potrzebę ciągłego rozwoju, - rozumiał, na czym polega wzięcie odpowiedzialności za ZHP, - wiedział, jak wzmacniać wizerunek i budować swój autorytet, - potrafił wzbogacać i rozwijać swój warsztat pracy,
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instruktor - opiekun 	<ul style="list-style-type: none"> - znał rolę i zadania opiekuna próby instruktorskiej (na stopień przewodnika), - znał System stopni instruktorskich,
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instruktor - mentor, przełożony ▪ Budowanie autorytetu lidera ▪ Postawa instruktorska 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafił określić, na czym polega rola i postawa instruktora jako opiekuna i wychowawcy, - umiał określić wzór osobowy instruktora ZHP, - potrafił wykorzystać instrument „Indywidualna ścieżka rozwoju” do pracy z kadłą, - potrafił wypełnić rolę przełożonego wynikającą z System Pracy z Kadłą (tworzenie opisu, funkcji, rola przełożonego na poszczególnych etapach pełnienia funkcji, motywowanie, wzmacnianie podwładnego, delegowanie, uprawnianie),
Praca z projektem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zarządzanie projektem 	<ul style="list-style-type: none"> - znał zasady zarządzania projektami, - potrafił zarządzać projektem, - znał i umiał korzystać z narzędzi potrzebnych do realizacji projektów, - umiał zdefiniować cel projektu (biorąc pod uwagę grupę docelową, potrzebę realizacji projektu), - potrafił dobrać metodę zarządzania projektem do posiadanych zasobów (ludzkich, finansowych, materialnych etc.)

Komentarz [F1]: Brak - konstruowanie próby

Komentarz [F2]: Brak planowania długo i krótkoterminowego

Umiejętności interpersonalne	<ul style="list-style-type: none"> Zasady komunikacji Umiejętności komunikacyjne Udzielanie informacji zwrotnej 	<ul style="list-style-type: none"> znał czynniki wpływające na proces komunikowania się, znał zasady dotyczące komunikacji, potrafił konstruować prawidłowe komunikaty, potrafił przeprowadzić rozmowę instruktorską, znał zasady budowania informacji zwrotnej, potrafił udzielać informacji zwrotnej,
	<ul style="list-style-type: none"> Motywowanie Wspieranie, ocenianie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafił oceniać wykonanie zadań, rozumiał potrzebę motywowania, potrafił przeprowadzić rozmowę motywującą, umiał motywować, wykorzystując do tego różne narzędzia,
	<ul style="list-style-type: none"> Prezentacja i wystąpienia publiczne 	<ul style="list-style-type: none"> znał zasady konstruowania wystąpień publicznych, znał zasady prezentacji, potrafił przeprowadzić przed grupą prezentację na zadany temat,
Praca z grupą	<ul style="list-style-type: none"> Budowanie i kierowanie zespołem instruktorskim Procesy grupowe Instruktor - lider zespołu instruktorskiego 	<ul style="list-style-type: none"> znał etapy rozwoju grupy, potrafił reagować w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych w pracy z grupą, znał i rozróżniał role grupowe w zespole, znał rolę lidera w grupie, znał różne rodzaje stylów kierowania zespołem, potrafił wskazać wady i zalety poszczególnych stylów kierowania w odniesieniu do realizacji zadań, projektów i etapu rozwoju grupy, umiał delegować zadania,
Hufiec jako wspólnota	<ul style="list-style-type: none"> Struktura hufca i chorągwi jako jednostek wspierających pracę instruktora 	<ul style="list-style-type: none"> potrafił współtworzyć hufiec jako wspólnotę instruktorską i wspólnotę drużyn, potrafił współdziałać w grupie instruktorów przy realizacji zadań, wiedział, jakie zespoły instruktorskie działają w hufcu i chorągwi, znał zadania i płaszczyzny współpracy między zespołami w hufcu i chorągwi, umiał powiązać strukturę z realizacją zadań poszczególnych zespołów hufca i wiedział, jakie powinny być między nimi zależności,
Współpraca skautowa	<ul style="list-style-type: none"> Edukacja międzykulturowa i międzynarodowa Projekty międzynarodowe Współpraca z innymi organizacjami harcerskimi i skautowymi 	<ul style="list-style-type: none"> wiedział, jakie korzyści dla harcerskiego programu, harcerskich działań płyną z edukacji międzynarodowej, harcerskich działań płyną z edukacji międzynarodowej, znał możliwości współpracy międzynarodowej (projekty, obozy, udział w imprezach międzynarodowych) oraz umiał wskazać ich wady i zalety (szanse i zagrożenia), potrafił wykorzystać tematykę międzynarodową w swojej pracy (proponując programowe, projekty, przedsięwzięcia), umiał nawiązać współpracę z innymi organizacjami harcerskimi i skautowymi.

Komentarz [F3]: Brak:
- rozróżniał działanie grup formalnych i nieformalnych
- posiadał umiejętności kierowania zespołem

Zagadnienia organizacyjne

1. Wymagania wobec uczestników:

- opinia komendanta macierzystego hufca,
- minimalny wiek - ukończone 18 lat,
- stopień instruktorski - zamknięta próba przewodnikowska (do ukończenia kursu wymagane jest otwarcie próby podharcemistrzowskiej),
- minimalna liczba uczestników - 8 (minimum 2 zastępy po co najmniej 4 osoby),
- zalecana wielkość drużyny kursowej - 18 (3 zastępy po 6 osób).

Komentarz [F4]: Było 10

2. Wymagania wobec kadry:

- komendant kursu - przynajmniej w stopniu podharcemistrza, posiadający srebrną odznakę kadry kształcącej oraz doświadczenie w realizacji kursów podharcemistrzowskich,
- komenda kursu (przygotowująca kurs i obecna podczas trwania kursu) - co najmniej w stopniu podharcemistrza, posiadająca brązową odznakę kadry kształcącej,
- liczba stałej kadry (komendant i inni członkowie komendy) - minimum 1 osoba na 6 uczestników.

3. Inne sprawy organizacyjne

- **Wskazówki dotyczące sposobu i czasu organizacji kursu:** Kurs może być przeprowadzony w formie wyjazdu ciągłego lub co najmniej trzech biwaków.
- **Czas trwania kursu:** Kurs trwa minimum 54h (godzin zegarowych).
- **Wskazówki do e-learningu:** Przez e-learning rozumie się kształcenie na odległość z wykorzystaniem internetu. Zajęcia e-learningu uzupełniają tradycyjny proces kształcenia. Nie powinny one obejmować więcej niż 10% ogólnych treści kursu. E-learning powinien służyć przekazywaniu wiedzy - nie powinien realizować zamierzeń dotyczących zdobywania umiejętności.
- **Dyplomy:**
 - Komenda kursu na podstawie dokonanej oceny realizacji zamierzeń przyznaje dyplom ukończenia kursu. Komenda kursu może także określić dodatkowe warunki konieczne do uzyskania dyplomu.
 - Kursanci, którzy spełnili warunki ukończenia kursu, otrzymują dyplom ukończenia kursu. Pozostali uczestnicy na życzenie mogą otrzymać zaświadczenie o uczestnictwie w kursie.
 - Wystawiane są dwa dyplomy ukończenia: wewnętrzny (z nazewnictwem ZHP) i zewnętrzny (z nazewnictwem zrozumiałym poza organizacją).
 - Na dyplomach należy umieścić: imię, nazwisko, data, miejsce i województwo urodzenia, numer dyplomu, imię i nazwisko oraz numer OKK komendanta, jaki zespół (ChZKK) kurs zorganizował, treści i liczbę godzin trwania kursu z określeniem procentowym liczby godzin zajęć zrealizowanych w e-learningu.
 - Po dokonaniu zmian w układzie treści kursu na dyplomie (zarówno zewnętrznym, jak i wewnętrznym) można w odmienny sposób, niż jest to określone w standardzie, opisać treści kursu z uwzględnieniem realnej liczby godzin.

Dyplom wewnętrzny	Dyplom zewnętrzny
KURS PODHARCISTRZOWSKI	KURS LIDERÓW ZESPOŁÓW INSTRUKTORSKICH
<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza o ZHP - 6 h • Metoda harcerska - sposób wychowania - 6 h • Odpowiedzialny instruktor ZHP - 11 h • Praca z projektem - 6 h • Umiejętności interpersonalne - 10 h • Hufiec jako wspólnota - 4 h • Praca z grupą - 8 h • Współpraca skautowa - 3 h 	<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza o ZHP i sektorze pozarządowym - 6 h • Metoda harcerska jako sposób wychowania - 6 h • Postawa i rozwój osobisty lidera - 11 h • Praca z projektem - 6 h • Umiejętności interpersonalne - 10 h • Budowanie wspólnoty wolontariuszy działających na terenie powiatu - 4 h • Praca z grupą - 8 h • Współpraca międzynarodowa organizacji pozarządowych - 3 h
Razem - 54 h	

- **Kwestie formalne związane z organizacją kursu:**
 - kursy organizuje zespół na poziomie chorągwi,
 - kadre kursu mianuje komendant chorągwi,
 - komendant kursu i ChZKK/SI organizujący kurs odpowiadają za realizację treści określonych w standardzie,
 - komendant kursu wydaje dyplomy (w tym zewnętrzne),
 - komendant chorągwi publikuje w rozkazie listę osób, które ukończyły kurs.
- **Dokumentacja:** Program kursu jest przed kursem zatwierdzany przez szefa ChZKK/SI; po kursie trafia do archiwum chorągwi. Na dokumentację kursu składają się: program, ocena i podsumowanie kadry, ocena uczestników, konspekty zajęć, lista uczestników, zestawienie wpływów i wydatków.

4. Warunki ukończenia kursu:

- aktywny udział w zajęciach,
- wykonanie dodatkowego zadania lub zadań zleconych przez komendę, np.: realizacja projektu w czasie trwania kursu,
- uzyskanie pozytywnej opinii komendy kursu.

5. Ewaluacja:

- prowadzona przez uczestników: ocena całego kursu (opcjonalnie ocena każdego z zajęć lub całego dnia),
- prowadzona przez kadre: podsumowanie całego kursu (łącznie z podsumowaniem ocen uczestników) w formie pisemnej jako ostatni dokument kursowy,
- wskazane jest przeprowadzenie dalszej ewaluacji po pół roku i po roku - badanie, jak wiedza zdobyta na kursie jest wykorzystywana przez kursantów.